

บทบรรณาธิการ

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโดยมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยตามมาตรา ๔๔/๑ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมด้วยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘ ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงิน ๔๔๓,๖๐๖ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย เมื่อโจทก์ร่วมมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมจึงเป็นการพิพากษาเกินคำขอเป็นการมิชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำถาม ราษฎรพบผู้กระทำความผิดในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเป็นผู้ใช้อาวุธมีดแทงผู้อื่นมาแล้วสด ๆ มีอำนาจจับผู้กระทำความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๒/๒๕๕๗ ผู้ร้องทั้งสองเข้ามาเป็นคู่ความเฉพาะคดีในส่วนแพ่งที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ เมื่อจำเลยฎีกาเฉพาะคดีในส่วนอาญา ผู้ร้องทั้งสองจึงไม่มีสิทธิยื่นคำแก้ฎีกาในคดีส่วนอาญา

ก่อนที่จำเลยจะใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๒ จำเลยใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๑ และกำลังขึ้นรถจักรยานยนต์เพื่อหลบหนี เมื่อผู้เสียหายที่ ๒ มาถึงและพบผู้เสียหายที่ ๑ ถูกแทงกับเห็นจำเลยถืออาวุธมีดนั่งคร่อมรถจักรยานยนต์ จึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายที่ ๒ พบการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่ ๑ ในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเป็นผู้ใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๑ มาแล้วสด ๆ

ถือว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งหน้าต่อผู้เสียหายที่ ๒ ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ วรรคแรก ผู้เสียหายที่ ๒ ในฐานะราษฎร
ย่อมมีอำนาจจับจำเลยได้ตามมาตรา ๗๙ การที่ผู้เสียหายที่ ๒ กระโดดถีบจำเลย
ก็เพื่อหยุดยั้งมิให้จำเลยกับพวกชักรถจักรยานยนต์หลบหนีอันเป็นการกระทำเพื่อจับจำเลย
จำเลยไม่มีสิทธิป้องกันเพื่อให้ตนพ้นจากการที่จะต้องถูกจับ เมื่อจำเลยใช้อาวุธมีด
แทงผู้เสียหายที่ ๒ จนได้รับอันตรายสาหัสจึงมิใช่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

คำถาม ผู้พิพากษาคนเดียวจะพิพากษาลงโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๖๔/๒๕๕๘ ศาลชั้นต้นพิจารณาลงโทษปรับจำเลยที่ ๑
กระทงละ ๑๓,๕๐๐ บาท รวม ๔ กระทง คงปรับ ๕๔,๐๐๐ บาท โดยผู้พิพากษา
ลงลายมือชื่อในคำพิพากษาเพียงคนเดียว เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตาม
พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) ทั้งนี้เพราะผู้พิพากษา
คนเดียวจะพิพากษาลงโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้ คำพิพากษาศาลชั้นต้นจึงไม่ชอบ
ด้วยกฎหมายข้างต้น ซึ่งมีผลทำให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ยังไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา
คดีนี้ได้ต้องให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้ถูกต้องก่อนปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัย
ได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ พ.ร.บ.จัดตั้งศาล
แขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ และ พ.ร.บ.
ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐
มาตรา ๓

คำถาม ฟ้องเดิมโจทก์ไม่ได้บรรยายเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหาย ศาลชั้นต้น
อนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖๕/๒๕๕๘ ฟ้องเดิมโจทก์กล่าวอ้างว่า จำเลยบุกรุก
เข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ที่ดินพิพาทโดยปลุกดันปาล์มน้ำมันและเก็บเกี่ยว
ผลปาล์มน้ำมันและปลูกสร้างอาคารสำนักงาน และที่พัคนงานและลูกจ้าง โดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากโจทก์ทั้งไม่มีสิทธิใด ๆ และไม่มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ กับกรมป่าไม้กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์การเกษตร และโจทก์ หลังจากนั้นโจทก์บอกกล่าวให้จำเลยพร้อม
บริวารออกไปจากที่ดินพิพาทแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์

และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ไม่สามารถนำที่ดินพิพาทซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มาทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามอำนาจหน้าที่ โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกค่าเสียหาย จากจำเลยได้ การแก้ไขคำฟ้องอันสืบเนื่องมาจากการกระทำตามฟ้องเดิมจึงเป็นการ แก้ไขคำฟ้องที่เกี่ยวกับฟ้องเดิมพอที่จะรวมพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเข้าด้วยกัน ได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๙ โดยหาจำต้องแก้ไขข้อหาหรือข้ออ้างได้เฉพาะการสละ ข้อหาในฟ้องเดิมบางข้อหรือเพิ่มเติมฟ้องให้บริบูรณ์ไม่ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายนั้นชอบแล้ว

คำถาม คดีเกี่ยวกับการบังคับบริหารของผู้ถูกฟ้องขับไล่ออกจากอสังหาริมทรัพย์ อันเป็นสาขาของคดีเดิม หากคดีเดิมคู่ความต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง คดีเกี่ยวกับการ บังคับบริหารจะต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๗๓๓/๒๕๕๗ คดีเดิมเป็นคดีโจทก์ฟ้องขอให้จำเลย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินกับบริวารออกไปจากที่ดินโจทก์ และส่งมอบที่ดิน คืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อย กับให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะออกจากที่ดินโจทก์ คู่ความในคดีดังกล่าวจึง ต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เมื่อคดีนี้เป็นคดี เกี่ยวกับการบังคับผู้ร้องซึ่งเป็นบริวารของจำเลยผู้ถูกฟ้องขับไล่ในชั้นบังคับคดีอันเป็นสาขา ของคดีเดิม จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เช่นกัน ที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมิใช่บริวารของจำเลย ขอให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้น ได้สวณคำร้องขอเพิกถอนหมายบังคับคดี เป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามตาม บทบัญญัติดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของผู้ร้องและศาลอุทธรณ์วินิจฉัย ในปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวตามอุทธรณ์ของผู้ร้องจึงไม่ชอบ ผู้ร้องไม่มีสิทธิฎีกาในปัญหา ดังกล่าว แม้ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของผู้ร้องมา ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำถาม ศาลชั้นต้นออกคำสั่งห้ามชั่วคราวโดยให้นายทะเบียนระงับการ จดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของจำเลย โดยหมายแจ้งคำสั่งห้ามระบุให้ นายทะเบียนระงับการจดทะเบียนนับแต่วันได้รับหมาย หากจำเลยได้จดทะเบียนโอนที่ดิน พิพาทให้บุคคลภายนอกไปก่อนคำสั่งห้ามจะมีผลบังคับ การโอนดังกล่าวจะใช้ยันโจทก์ได้ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗/๓๒/๒๕๕๗ คดีนี้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งห้ามชั่วคราวตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๔ (๓) โดยให้นายทะเบียนระงับการจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของจำเลย คำสั่งห้ามจะมีผลเมื่อใดนั้น ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๔ วรรคสามบัญญัติว่า คำสั่งศาลซึ่งอนุญาตตามคำขอที่ได้ยื่นตามมาตรา ๒๕๔ (๓) ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยนั้นให้มีผลใช้บังคับได้ทันที ถึงแม้ว่านายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจะยังมิได้รับแจ้งคำสั่งเช่นนั้นก็ตาม เว้นแต่ศาลจะได้พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นสมควรให้คำสั่งมีผลบังคับเมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับแจ้งคำสั่งเช่นนั้นแล้ว เมื่อหมายแจ้งคำสั่งห้ามระบุให้นายทะเบียนระงับการจดทะเบียนนับแต่วันได้รับหมาย ดังนั้น คำสั่งห้ามจึงยังไม่มีผลบังคับทันทีที่มีคำสั่งแต่จะมีผลตามที่ระบุไว้ในหมาย การส่งหมายแจ้งคำสั่งห้ามทำโดยวิธีปิดคำสั่งห้ามจึงมีผลในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๔ ทวิวรรคสอง บัญญัติผลของคำสั่งห้ามว่า การที่นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรับจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยภายหลังที่คำสั่งของศาลซึ่งออกตามคำขอที่ได้ยื่นตามมาตรา ๒๕๔ (๓) มีผลใช้บังคับแล้วนั้นหาอาจใช้ยันแก้โจทก์หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ แต่ข้อเท็จจริงจำเลยได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยร่วมที่ ๑ ถึงที่ ๒๖ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ ก่อนคำสั่งห้ามจะมีผลบังคับ จำเลยร่วมที่ ๑ ถึงที่ ๒๖ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจึงรับโอนที่ดินพิพาทจากจำเลยโดยไม่ได้ฝ่าฝืนคำสั่งห้าม การโอนดังกล่าวจึงใช้ยันโจทก์ได้ กรณีต้องด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง ที่ว่าหากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แห่งคดีที่ได้จากการไต่สวนซึ่งศาลอาศัยเป็นหลักในการมีคำสั่งอนุญาตในวิธีการชั่วคราวได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ศาลจะยกเลิกคำสั่งห้ามเสียก็ได้ เมื่อคำสั่งห้ามเกี่ยวกับที่ดินพิพาทของจำเลยไม่มีผลใช้บังคับแก่จำเลย จึงให้ยกเลิกคำสั่งห้ามชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาเกี่ยวกับที่ดินพิพาท

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ